

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

Е

ПРИЈЕДЛОГ

**ЗАКОН
О РОКОВИМА ИЗМИРЕЊА НОВЧАНИХ ОБАВЕЗА**

Бања Лука, август 2015. године

ЗАКОН О РОКОВИМА ИЗМИРЕЊА НОВЧАНИХ ОБАВЕЗА

Члан 1.

Овим законом уређују се рокови измирења новчаних обавеза и правне посљедице закашњења са испуњењем, а ради сузбијања закашњења са испуњењем новчаних обавеза.

Члан 2.

Одредбе овог закона не примјењују се на привредне субјекте код којих је отворен стечајни поступак.

Члан 3.

(1) Новчане обавезе, у смислу овога закона, јесу новчане обавезе настале на основу:

1) уговора склопљених између привредних субјекта који се односе на испоруку добара, односно вршење услуга уз накнаду (у даљем тексту: уговор између привредних субјеката) и

2) уговора склопљених између привредних субјеката и субјеката јавног права.

(2) У смислу овог закона, привредни субјекти су правна лица и предузетници.

(3) Субјекти јавног права, у смислу овог закона, јесу републички органи управе, управне организације, ванбуџетски фондови, јавне установе, јавна предузећа у Републици Српској и јединице локалне самоуправе.

(4) Ако није другачије одређено овим законом, на облигационе односе из овог закона примјењују се одредбе закона којим се уређују облигациони односи.

Члан 4.

(1) Уговором између привредних субјеката не може се уговорити рок испуњења новчане обавезе дужи од 60 дана.

(2) Изузетно од става 1. овог члана може се уговорити и дужи рок испуњења новчане обавезе у случају да је дужник повјериоцу издао средство обезбјеђења које има снагу извршне исправе.

(3) Средства обезбјеђења која имају снагу извршне исправе из става 2. овог члана су банкарска гаранција која садржи клаузуле „неопозива“, „безусловна“, „наплатива на први позив без приговора“, као и авалиране мјенице од банке.

(4) Ако уговором међу привредним субјектима није уговорен рок за испуњење новчане обавезе, дужник је дужан, без потребе да га повјерилац позове на испуњење, испунити новчану обавезу у року од 30 дана.

Члан 5.

(1) Рок за испуњење новчане обавезе, у смислу овог закона, почиње тећи од:

1) дана када је дужник примио рачун или други одговарајући документ који представља захтјев за исплату (привремена ситуација, окончана ситуација и слично) од повјериоца који је испунио своју обавезу,

2) дана када је повјерилац испунио своју обавезу, ако није могуће са сигурношћу утврдити дан пријема рачуна или другог одговарајућег документа који представља захтјев за исплату или

3) од дана истека рока за преглед предмета обавезе, ако је уговором или законом предвиђен одређени рок за такав преглед, а дужник је примио рачун или други одговарајући документ који представља захтјев за исплату прије истека тог рока.

(2) Рок за преглед предмета обавезе из става 1. тачка 3) овог члана не може бити дужи од 30 дана од дана пријема предмета обавезе, осим ако је изузетно у оправданим случајевима уговорен дужи рок пријема предмета обавезе.

Члан 6.

(1) Уговором између привредних субјеката и субјеката јавног права у којем је субјекат јавног права дужник новчане обавезе не може се уговорити рок испуњења новчане обавезе дужи од 60 дана.

(2) Ако уговором између привредних субјеката и субјеката јавног права није уговорен рок за испуњење новчане обавезе, дужник је дужан, без потребе да га повјерилац позове на испуњење, испунити новчану обавезу у року од 30 дана.

Члан 7.

Повјерилац у случају закашњења са испуњењем обавеза, у смислу овог закона, има право на затезне камате које се обрачунавају у складу са законом којим се прописује висина стопе затезне камате.

Члан 8.

(1) У случају да дужник закасни са измирењем новчане обавезе у складу са овим законом, дужан је повјериоцу, без његовог позива, платити посебну накнаду у висини од 3% од износа обавезе, с тим да укупна накнада не може прећи износ од 10.000 КМ.

(2) Повјерилац има право на посебну накнаду без обзира да ли је претрпио штету због дужниковог кашњења или не.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана ни на који начин не умањују, ограничавају или искључују право повјериоца на накнаду штете због дужниковог кашњења, нити било које право у складу са законом којим се уређује област облигационих односа.

Члан 9.

(1) Ништава је одредба уговора из члана 3. став 1. овог закона којом се искључује, ограничава или условљава право повјериоца на камате у случају закашњења дужника са испуњењем новчане обавезе.

(2) Ништава је одредба уговора из члана 3. став 1. којом се уговара рок за издавање рачуна или одговарајућег захтјева за исплату.

(3) Ништава је одредба уговора из члана 3. став 1. и члана 6. став 1. овог закона којом је уговорен рок испуњења новчане обавезе дужи од 60 дана, осим у случају изузетака предвиђених овим законом.

(4) Приликом оцјене да ли је одредба уговора из става 3. овог члана ништава, узеће се, између осталог, у обзир јесу ли постојали оправдани разлози за одступање од рокова испуњења новчаних обавеза прописаних овим законом.

Члан 10.

(1) Надзор над примјеном одредаба овог закона врши Министарство финансија.

(2) Инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона које се односи на уговоре између привредних субјеката врши Пореска управа Републике Српске, а инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона које се односе на уговоре између субјеката јавног права и привредних субјеката врши Министарство финансија путем буџетске инспекције.

(3) Министар доноси правилник којим прописује начин и поступак вршења надзора, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 11.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај дужник – правно лице који не испуни новчану обавезу у роковима одређеним овим законом.

(2) За прекршај из става 1. овога члана казниће се новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ одговорно лице дужника.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ дужник – предузетник.

Члан 12.

Одредбе овог закона неће се примјењивати на облигационе односе који су настали прије ступања на снагу овог закона.

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О РОКОВИМА ИЗМИРЕЊА НОВЧАНИХ ОБАВЕЗА

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о роковима измирења новчаних обавеза садржан је у тачки 6. Амандмана XXXII, којим је замијењен члан 68. Устава Републике Српске, а којим је прописано да Република уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе и заштиту свих облика, правни положај предузећа и других организација, њихових удружења и комора, економске односе са иностранством, који нису пренесени на институције Босне и Херцеговине, тржиште и планирање.

Чланом 70. став 2. Устава Републике Српске прописано је да Народна скупштина Републике Српске доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22/02-021-614/15 од 31. августа 2015. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 6, 9. и 18. Устава Републике Српске, према којима Република, између осталог, уређује и обезбјеђује својинске и облигационе односе, контролу законитости располагања средствима правних лица и друге односе од интереса за Републику у складу са Уставом. Такође, према члану 70. тачка 2. Устава, Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Секретаријат је на Нацрт закона о роковима измирења новчаних обавеза, актом број: 22/02-021-126/15 од 21. фебруара 2015. године, дао позитивно мишљење, а Народна скупштина Републике Српске је Нацрт закона усвојила на Седмој посебној сједници одржаној 6. марта 2015. године.

Предложеним законом уређују се рокови измирења новчаних обавеза између привредних субјеката међусобно, као и јавног сектора и привредних субјеката, како би се, према ставу обрађивача, спријечило непоштовање измирења обавеза у прописаним роковима, односно спријечила злоупотреба уговарања предугих рокова плаћања. Сматра се да би то допринијело побољшању ликвидности и брзине оптицаја новца и заштити малих привредних субјеката.

Према основном рјешењу овог закона, предвиђа се да привредни субјекти, као уговорне стране, за измирење новчаних обавеза, не могу уговорити рок дужи од 60 дана. Иста обавеза је предвиђена за случај када је једна од уговорних страна јавни сектор.

У односу на основно рјешење, ограничења рока на 60 дана, за уговоре између привредних субјеката прописују се изузетак у случају када је дужник издао повјериоцу средство обезбјеђења које има снагу извршне исправе, када се може уговорити и дужи рок.

Након одржане скупштинске и јавне расправе, текст Приједлога закона у односу на Нацрт закона огледа се у томе што је прецизније прописано да је почетак рока за измирење обавезе везан не само за примитак рачуна, него и да је рачун упућен од дужника који је већ испунио своју обавезу. Такође, узет је у обзир и неопходан рок за преглед предмета, ако је уговором или законом предвиђен такав рок.

Измјене се односе и на накнаду коју је дужник дужан платити повјериоцу у случају кашњења у измирењу своје обавезе, и то на начин да висина накнаде остаје иста – 3%, али укупан износ накнаде не може прећи износ од 10.000 КМ.

Значајне разлике рјешења датих у Приједлогу, у односу на Нацрт закона, садржане су у прописивању да инспекцијски надзор у примјени одредаба овог закона које се односе на уговоре између привредних субјеката врши Пореска управа Републике Српске, а инспекцијски надзор за уговоре између привредних субјеката и субјеката јавног права врши Министарство финансија путем буџетске инспекције. Такође, повећане су и прекршајне казне за одговорне субјекте за непридржавање рокова предвиђених овим законом.

Разматрајући предложена рјешења, неопходно је поћи од члан 50. Устава, који између осталог, предвиђа слободу кретања робе, рада и капитала, а члан 52. Устава прописује да се слободно предузетништво може законом ограничити ради заштите интереса Републике, човјекове околине, здравља и безбједности људи. Неопходно је цијенити прокламовану слободу привређивања и децидираност ограничења у предметним члановима Устава, у контексту са основним принципима облигационог права заснованог на аутономији воље и слободи уговарања. Суштина слободе уговарања, као једној од елементарних претпоставки слободног тржишта, у директној је супротности са нормативним интервенисањем државе, које може бити само нужно, неопходно и деликатно, а у циљу заштите угрожених вриједности. У вези са наведеним, прије свега треба имати у виду широку лезу заштите уговорних страна успостављене Законом о облигационим односима, пошавши од механизма за заштиту равноправности уговорних страна, заштите једнаке вриједности узајамних давања, права на накнада штете у случају неиспуњења или неуредног испуњења уговорних обавеза, могућности уговарања затезних камата, казни за доцњу у испуњењу и свих других заштита прописаних Законом о облигационим односима. Осим питања неусклађености због прописивања забрана уговарања дужних рокова, јавља се и питање сврхе таквог уређивања, односно нужности прописивања мјеру на коју је Република овлаштена у уређењу односа широко предвиђену чланом 68. т. 6, 8, 9. и 18. Устава. Питање је колико ће ограничавање слободе пословања спријечити злоупотребу тих истих слобода прописаних Законом о облигационим односима, и да ли би у том случају требало да се мијења тај закон, а не да се доноси нови који нарушава његову структуру. Све то неопходно је цијенити у контексту укупних привредних кретања, и у вези са прихваћеним стандардима међународног права и обавезама преузетим одговарајућим међународним уговорима. Под наведеним се, прије свега, мисли на постојање Директиве ЕУ о ограничењу рокова плаћања (2011/7/ЕУ) које су државе чланице дужне имплементирати у своје законодавство и примјењивати од 16. марта 2013. године. (Ипак, чини се да Директива омогућава и већу слободу уговарања, него што је дата у Нацрту, па би се то требало утврдити у консултацијама са Министарством за економске односе и регионалну сарадњу.) Питање хитности усклађивања држава нечланица, које су на путу према ЕУ, са прописима са којим се тек усклађују и чланице, повезано је и са споводивошћу преузетих норми за које у Бих још не постоји обавезност, али и контекст домаћег правног поретка у којем већ постоји уређеност предметне материје.

Такође, без обзира на измјене прописане Приједлогом закона, према којем ће се у инспекцијски надзор за примјену овог закона осим Министарства финансија, укључити и Пореска управа, и даље стоји отворено питање реалности његовог провођења, с обзиром на свакодневни број трансакција међу привредним субјектима. Тако да, уз напријед наведену упитност усклађености са правним системом, дужни смо указати да би постојао и проблем проводивости оваквог закона.

Након разрешења суштинских питања на која је указано, овај секретаријат је спреман пружити подршку у квалитетном нормативном уређењу законске материје у овој области.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за економске односе и регионалну сарадњу број: 17.03-020-2021/15 од 31. августа 2015. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Приједлога закона о роковима измирења новчаних обавеза, установљено је да *EU acquis* садржи изворе који су релевантни за предмет уређивања достављеног приједлога, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „дјелимично усклађен“.

Материју Приједлога, у дијелу примарних извора права ЕУ, уређује Уговор о функционисању Европске уније, Трећи дио - политике и унутрашње дјеловање Уније, Наслов VII – Заједничка правила о конкуренцији, опорезивању и усклађивању законодавства, Поглавље 3 – Усклађивање законодавства, члан 114. (енгл. *Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three- Policies and Internal Actions of the Union, Title VII - Common rules on competition, taxation and approximation of laws; Chapter 3 – Approximation of laws, Article 114*).

У дијелу секундарних извора права ЕУ, предлагач је вршио транспозицију одредаба Директиве 2011/7/EU Европског парламента и Савјета од 16. фебруара 2011. године о спријечавању кашњења плаћања у комерцијалним трансакцијама (енг. *Directive 2011/7/EU of the European Parliament and of the Council of 16 February 2011 on combating late payment in commercial transactions*).

Одредбе члана 1. Директиве, прописују подручје њене примјене, а циљ исте је сузбијање закашњелих плаћања у пословним трансакцијама, а да би се осигурало уредно функционисање унутрашњег тржишта и тиме подстакла конкурентност привредних субјеката, нарочито малих и средњих предузећа. Директива се примјењује на сва плаћања која се извршавају као накнада за пословну трансакцију, искључујући дугове који подлијежу стечајним поступцима покренутим против дужника, као и поступке реструктурисања дуга. Наведене одредбе, транспоноване су одредбама чл. 1. и 2. Приједлога.

Одредбама члана 3. Директиве, између осталог, утврђена је обавеза исплате затезне камате на закашњела плаћања у пословним трансакцијама између пословних субјеката. Иста обавеза садржана је и у одредбама члана 4. Директиве, која се односи на пословне трансакције између пословних субјеката и субјеката јавног права. Предлагач је наведене одредбе транспоновао чл. 4, 5, 6. и 7. Приједлога.

Одредбама члана 6. Директиве, утврђена је обавеза исплате фиксног износа накнаде у случају кашњења измирења новчане обавезе, што је предлагач дјелимично транспоновао чланом 8. Приједлога.

Примјери преузимања одредаба из наведене Директиве, садржани су у Упоредном приказу усклађености Приједлога закона о роковима измирења новчаних обавеза са правном тековином Европске уније и правним актима Савјета Европе.

Напомињемо да ће доношење овог приједлога, допринијети испуњавању обавеза из члана 70. ССП-а, који се односи на обавезу усклађивања домаћег законодавства са правном тековином Европске уније.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Неликвидност привредних субјеката је један од израженијих изазова у економији Републике Српске. Према релевантним подацима, међусобна потраживања привредника, укупан дуг, као и број рачуна у блокади константно расту.

Међутим, неликвидност свакако није узрок, већ посљедица структурних проблема у привреди и јавном сектору Републике Српске. Није риједак случај да привредни субјекти Републике Српске имају значајне издатке за непословне сврхе, док приоритетне потребе остају, углавном неподмирене, а најчешће су то порези и доприноси. Веома је важно знати да Републици Српској и Босни и Херцеговини недостају механизми из монетарног система за отклањање узрока неликвидности.

Несавјесни привредни субјекти, уговарајући изузетно дуге рокове плаћања условљавају не само своје добављаче, већ и цјелокупно друштво, будући да представљају генератор неликвидности која се, захваљујући њиховом неодговорном понашању, шири у концентричним круговима, махом међу малим и средњим предузећима, чиме им отежава, односно онемогућава, нормално пословање. Укратко, дугови „гуше“ посао посебно малим и средњим предузећима, која немају довољно средстава да издрже дуге рокове наплате потраживања.

Наиме, одредбе Закона о облигационим односима почивају на начелима аутономије воље, што значи да су стране у облигационим односима слободне, у границама принудних прописа, јавног поретка и добрих обичаја, да своје односе уреде по својој вољи. Самим тим, уговорне стране имају могућност да уговарају изузетно дуге рокове плаћања, што неријетко угрожава ликвидност привредних субјеката. Да би се спријечила злоупотреба ових одредаба Закона о облигационим односима од пословних субјеката, предложеним закона прописују се рокови измирења новчаних обавеза између пословних субјеката, као и пословних субјеката и субјеката јавног права, који не могу бити дужи од 60, односно 90 дана. Поред тога, Приједлог закона уређује и посљедице закашњења у погледу извршења уговорних обавеза, и то: затезне камате, посебни пенали и прекршајне казне.

Усвајање закона би утицало на повећање брзине оптицаја новца, што је у ситуацији изражене неликвидности неопходно, узимајући у обзир законитост која важи у монетарној економији, а која се односи на чињеницу да повећана брзина оптицаја новца смањује потребну количину новца у оптицају којег очигледно нема у нашем платном промету. У том смислу, главни циљеви предложеног закона су побољшање ликвидности економског система, транспарентност у пословању, уз елиминисање могућих изазова приликом наплате потраживања.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. дефинише се предмет уређивања овог закона, а то су рокови испуњења новчаних обавеза и правне посљедице закашњења са испуњењем. Дефинише се и циљ закона, као сузбијање закашњења са испуњењем новчаних обавеза.

Чланом 2. утврђено је да се одредбе овог закона не односе на привредне субјекте код којих је отворен стечајни поступак, јер је стечајни поступак посебан вид пословања и управљања код привредног друштва, а посебно из разлога што привредни субјект није у могућности да измирује своје обавезе, због чега и јесте у поступку стечаја.

Чланом 3. утврђени су појмови новчаних обавеза у смислу одредаба овог закона, као и који су то субјекти на које се односе одредбе овог закона. Субјекти на које се односе одредбе овог закона су субјекти који учествују у комерцијалним трансакцијама у пословању у Републици Српској, и то привредни субјекти који су правна лица (привредна друштва) и предузетници (физичка лица), те субјекти јавног права под којима се сматрају

републички органи управе, управне организације, ванбуџетски фондови, јавне установе, јавна предузећа у Републици Српској, као и локалне заједнице у Републици Српској.

Чланом 4. уређује се обавезност уговарања рокова за испуњење новчаних трансакција између привредних субјеката и дужина тих рокова. Тако, предложен је рок од 60 дана за уговоре између привредних субјеката уколико потраживање није обезбијеђено, а уколико је обезбијеђено банкарском гаранцијом или мјеницом авалираном од банке, код којих уговора је рок одређен у трајању од 90 дана. Овакво одређење је оправдано управо због тога што је код потоњих, потраживање обезбијеђено најсигурнијим средствима обезбијеђења. Овај члан садржи и одредбу којом се уређује да уколико рок за испуњење новчаних обавеза није уопште уговорен, сматра се да је тај рок у трајању од 30 дана.

Чланом 5. уређује се моменат када рок за испуњење новчаних обавеза почиње тећи, и то је до дана када је дужник примио рачун или други одговарајући документ који представља захтјев за исплату, који документи могу бити привремена ситуација, окончана ситуација и слични документи, уколико је повјерилац претходно измирио своју обавезу, од дана када је повјерилац испунио своју обавезу, уколико није могуће са сигурношћу утврдити дан пријема рачуна или другог одговарајућег документа који представља захтјев за исплату, као и од истека рока за преглед предмета обавезе уколико је тако уговорено.

Чланом 6. прописују се рокови испуњења новчаних обавеза између пословних субјеката и субјеката јавног права. Овај рок утврђен је у трајању од 60 дана, што је једнако року који је предвиђен за пословне субјекте, односно приватни сектор.

Одредбама чл. 7. и 8. прописују се последице дужниковог кашњења са испуњењем новчане обавезе у смислу прописивања затезне камате и посебне накнаде које припадају повјериоцу у том случају. Повјерилац има право на камату у висини стопе законске затезне камате и на посебну накнаду у висини од 3% новчаног потраживања из уговора у случају дужникове доцње, с тим да овај износ не може бити већи од 10.000 КМ. Ова накнада се досуђује и наплаћује у судском поступку. Право на ову накнаду је независно од пенала и камате која се досуђује у судским поступцима.

Чланом 9. прописују се случајеви у којима су поједине одредбе уговора ништаве. Према општем правилу Закона о облигационим односима, ништаве су одредбе уговора које су супротне императивним нормама, јавном поретку и добрим обичајима. Овим чланом утврђено је да су ништаве одредбе уговора којим се супротно одредбама овог закона искључује, ограничава или условљава право повјериоца на камате, као и одредбе којима се уговара рок за издавање рачуна или одговарајућег захтјева за исплату, као и да су ништаве одредбе којима се уговарају дужи рокови од рокова предвиђених овим законом.

Чланом 10. уређује се да надзор над примјеном одредаба овог закона врши Министарство финансија, а Пореска управа Републике Српске врши инспекцијски надзор код уговора између привредних субјеката, док инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона код уговора између привредних субјеката и субјеката јавног права врши Министарство финансија путем буџетске инспекције. Овим чланом прописује се и обавеза доношења подзаконског акта о начину и поступку вршења надзора.

Чланом 11. прописују се прекршаји учињени повредом овог закона и новчане казне за учињени прекршај за повреду одредаба овог закона.

Члан 12. прописује да се одредбе овог закона неће примјењивати на облигационе односе који су настали прије његовог ступања на снагу.

Чланом 13. одређује се ступање на снагу овог закона, а то је осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

VI РАЗЛИКЕ ПРИЈЕДЛОГА У ОДНОСУ НА УСВОЈЕНИ НАЦРТ ЗАКОНА

Народна скупштина је на Седмој посебној сједници, одржаној 5. и 6. марта 2015. године, усвојила Нацрт закона о порезу роковима измирења новчаних обавеза.

У односу на усвојени текст Нацрта закона, разлике у тексту Приједлога закона су у сљедећем:

1. У члану 5. у ставу 1. додата је тачка 3) и став 2. којим је одређен још један рок од којег почиње тећи рачунање рока за измирење новчане обавезе из уговора, а то је од истека рока за преглед предмета обавезе, уколико је рачун примљен прије истека тог рока, који је постављен алтернативно у односу на већ прописана два рока, с тим да тај рок не може бити дужи од 30 дана од дана пријема предмета обавезе, уз изузетак ако је из оправданих разлога уговорен дужи рок. Ова одредба је оправдана јер код одређених уговора се нарочито због природе обавеза уговара рок прегледа предмета обавезе.
2. У члану 8. у ставу 1. прописано је ограничење накнаде коју је дужник дужан платити повјериоцу у случају доцње. У усвојеном Нацрту закона ова накнада је била одређена у висини од 3% од износа обавезе, а тај износ је према ставу предлагача превисок, тако да је овим приједлогом тај износ одређен у проценту од 3% од износа обавезе, али не више од 10.000 КМ.
3. У члану 10. прецизније је одређен инспекцијски надзор, те је прописано да инспекцијски надзор над примјеном одредаба овог закона које се односе на уговоре између привредних субјеката врши Пореска управа Републике Српске, а надзор над одредбама овог закона који се односи на уговоре између привредних субјеката и субјеката јавног права врши Министарство финансија путем буџетске инспекције. Након извршеног надзора, инспектор покреће прекршајни поступак за учињени прекршај или путем издавања прекршајног налога или захтјевом за покретање прекршајног поступка.
4. У члану 11. износ новчаних прекршајних казни је увећан јер су новчане казне једине санкције за кршење одредаба овог закона, те је износ који је био прописан у Нацрту закона (за правна лица новчане казне од 1.000 КМ до 3.000 КМ) низак и, према мишљењу предлагача, не одговара сврси прописивања казни.
5. Брисан је члан 12. Нацрта закона, који је садржао упућујућу одредбу за примјену Закона о прекршајном поступку јер је таква одредба непотребна, будући да се прекршајни поступак може водити само према одредбама Закона о прекршајном поступку.

VII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства.

Финансијска средства неопходна за спровођење овог закона (превасходно за проширење надлежности инспекцијског надзора) ће бити обезбијеђена прерасподјелом постојећих ресурса унутар Министарства финансија.

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА ЈАВНЕ РАСПРАВЕ

Народна скупштина Републике Српске је Закључком број: 02/1-021-292/15 од 6. марта 2015. године упутила Нацрт закона о роковима измирења новчаних обавеза на јавну расправу и обавезала Министарство финансија Републике Српске да расправу спроведе.

Поступајући по Закључку, Министарство финансија је у сарадњи са Привредном комором Републике Српске организовало и спровело обједињену јавну расправу о сету закона из области пореског система, у оквиру које и расправу о Нацрту закона о одгођеном плаћању пореског дуга према сљедећем редослиједу:

- 16. април 2015. године, Град Источно Сарајево,
- 17. април 2015. године, Град Требиње,
- 21. април 2015. године, Град Добој,
- 22. април 2015. године, Град Бијељина,
- 23. април 2015. године, Град Приједор,
- 24. април 2015. године, Град Бања Лука.

На јавној расправи укупно је учествовало 137 представника пореских обвезника од којих:

- 84 представника привредних друштава и предузетника,
- два представника синдикалних организација,
- четири начелника јединица локалне самоуправе,
- 13 представника административних служби јединица локалне самоуправе,
- десет представника јавних установа, те остали представници грађана, невладиних организација и других пореских обвезника у Републици Српској.

Као резултат одржане јавне расправе, Министарству финансија достављене су примједбе и сугестије о којима се Министарство определијелило дијелом у току јавне расправе, а дијелом у току израде текста Приједлога закона о роковима измирења новчаних обавеза.

Приједлози који су били упућени на текст Нацрта закона о роковима измирења новчаних обавеза су сљедећи:

1. Питање надзора није добро предвиђено у Закону о роковима измирења новчаних трансакција, ко ће вршити надзор, којим актом ће бити извршена исправа?
2. Законом о роковима измирења новчаних трансакција скинути терет утуживања са повјериоца.
3. У Закону о роковима измирења новчаних обавеза предвидјети неке рокове за већ уговорене обавезе.
4. Ставити неограничен рок за уговорне новчане обавезе.
5. У Закону о роковима новчаних обавеза увести прекршајне одредбе за јавни сектор.
6. Брисати пенале у Закону о роковима измирења новчаних обавеза.

Приједлози и сугестије напријед наведени нису, односно јесу прихваћени из сљедећих разлога:

1. Надзор над спровођењем одредаба овог закона врши Министарство финансија (управни надзор), док Пореска управа Републике Српске врши инспекцијски надзор одредаба којима се уређују рокови у уговорима између привредних субјеката, а буџетска инспекција Министарства финансија врши надзор над одредбама којима се уређују рокови у уговорима између привредних субјеката и субјеката јавног сектора. Извршна исправа у овом случају не постоји, јер резултат инспекцијског надзора може бити једино прекршајни налог или захтјев за покретање прекршајног поступка. Инспекцијски надзор није усмјерен на налог за плаћање/испуњење уговорне обавезе јер би такво поступање било противно Уставу Републике Српске, имајући у виду да је потраживање из уговора субјективно грађанско право (облигација) и као таква је

утужива и подложна судској правној заштити. Дакле, сугестија је дјелимично прихваћена.

2. „Терет утуживања“ није и не може бити предмет овог закона јер право на заштиту субјективног грађанског права је право дефинисано Законом о облигационим односима, а и уставом загарантовано право сваког субјекта којим се штити његово субјективно право. Сугестија стога није прихваћена.
3. Приједлог није прихваћен јер би то била ретроактивна примјена Закона, а ретроактивна примјена закона је уставом забрањена, осим, изузетно, уколико законодавац донесе одлуку да је ретроактивна примјена појединих одредаба неког закона у јавном интересу.
4. Уколико би се омогућио неограничен рок, тада нема стварне потребе за доношењем овог закона и зато сугестија није прихваћена.
5. Прекршајне одредбе се односе на све субјекте на које се закон примјењује. Субјекти подложни прекршајним санкцијама су правна лица, одговорна лица у правном лицу и физичка лица, а у оквиру правних лица као субјеката права, прекршајну одговорност имају и субјекти јавног права и привредни субјекти који су организовани као правна лица.
6. Није прихваћен приједлог јер су пенали још једна врста санкције за неизвршење обавезе и имају превасходно превентивно дејство.